

ge, čeprav so bili nekateri člani aktivni v obeh zvezah in so tudi sodelovali na obeh, vendar ločenih kongresih. Po dolgoletnem ločenem delu se danes srečujemo na našem 1. skupnem kongresu, o katerem smo dolga leta le sanjali, zato ne smemo nazaj v ločenost in zaprtost. Res, da je Slovenija imela za tak kongres več možnosti, ker sta letos na vrsti oba kongresa, res pa je tudi, da je logičen nasledek usmeritve SED, ki je od l. 1975 edino jugoslovansko društvo, ki po formalno-pravni in znanstveni plati združuje v enotnem društvu vse slovenske etnologe in folkloriste. Spoznali smo namreč, da je bila dvotirnost anahronizem, ki ga je bilo treba preseči. Ni šlo brez krčev, vendar so dolgoletna pogovarjanja obrodila. Krče omenjam zato, ker tudi zdaj ne gre brez njih, vendar so nujni in v primerjavi z rezultati, ki jih daje enotno društvo, zanemarljivi. Zavest skupnega dela, načrtovanja in iskanja prave poti v stroki je večja in močnejša od morebitnih strokovnih trenj, ki pa so spodbuda in rešitev iz statičnosti, saj je v strokovnih trenjih vedno skrita dobrodošla znanstvena provokacija. Vsa ta prizadevanja so nas skupaj z vašo dobro voljo in pripravljenostjo pripeljala do skupnega kongresa, od katerega želimo, da bi pozitivno vplival na intenzivnejši proces zблиževanja društev v drugih republikah. To zблиževanje je potrebno za rast naše vede. Zблиževanje pa naj v bodoče pripelje tudi do skupnega jugoslovanskega društva. Različni strokovni pogledi nikakor ne bi smeli biti ovira zблиževanju in združevanju. Da bi se ta cilj kdaj v prihodnosti uresničil, kar globoko upam, je mnogo odvisno tudi od tega kongresa, zato smo se nanj pripravljali z velikim upanjem in z zagnanostjo, saj ničesar nismo hoteli prepustiti naključju. Naše bodoče skupno delo je torej odvisno od nas samih, od naših prizadevanj, pa tudi od znanstvene in človeške odprtosti in strpnosti ter bega pred samozaverovanostjo, zato kongres otvarjam z majhno mero bojznosti in z veliko mero upanja.

Da bi bilo kongresno delo čim plodnejše, da bi se res lahko posvetili le najvažnejšim problemom in plodni razpravi, za kar nam je na prejšnjih kongresih vedno zmanjkovalo časa, je SED za ta kongres izdalo zbornik referatov že prej. Tudi predkongresna izdaja zbornika je pomembna prelomnica v našem dosedanem delu. Te zasluge pa si ne prilašča samo organizator, saj se zaveda, da zbornik ne bi bilo brez pomoči šmarske občine. Najbrž zastopam mnenje vseh nas, da smo si za naš kongres našli v tej občini najprimernejši kraj, v Kozjancih pa izredne partnerje.

Poleg tega smo Kozjansko izbrali, da ob 40. letnici Avnoja iz strokovnega zornega kota pregledamo nekatere probleme pokrajine, ki je slovenskemu in hrvaškemu narodu dala bojovite kmečke puntarje in revolucionarje. Ta ljubilij bomo najlepše proslavili z delovnim pogovorom o krajih in ljudeh tega območja, čemur je namenjena tudi naša 1. plenarna tema. Po kongresu bomo objavili tudi vaše predloge in strokovne poglede na kulturno dediščino teh krajev in na možnosti za nadaljni razvoj, kolikor k temu seveda lahko prispevata naši stroki. Prihajamo iz različnih okolij in prvič predstavljamo Kozjansko in področje spominskega parka širši strokovni javnosti z željo, da bi se v pogovoru in na izletu vsi vključili v reševanje in graditev kulturnega značaja in načina življenja te pokrajine. Prav zato smo vas tudi povabili v te kraje. To delo nam bo tudi prijetna obveza do vseh znanih in neznanih ljudi teh krajev, ki so veliko pomagali našemu kongresu.

Nagovor dr. Slavka Kremenška, predsednika Zveze etnoloških društev Jugoslavije

Dragi kolegi, dragi gostje

Dovolite mi, da v imenu ZEDJ pozdravim ta strokovni sestanek, ki bi lahko imel ali tudi ima prelomni značaj. Pri tem naj še posebej izrazim veselje, da je končno le uspelo združiti za kongresno delo etnološke in folkloristične sile tudi v jugoslovanskem okviru. V Sloveniji smo namreč to storili tudi v formalnem pogledu, ne le delovno, že pred leti. Spričo tega veselja je seveda razumljivo, da izražam željo, da bi ta naš prvi kongres jugoslovanskih etnologov in folkloristov ne bil tudi zadnji, naj bi se za njim vrstile še nadaljnje tovrstne prireditve. Spričo svetovnega kongresa etnoloških in antropoloških ved l. 1988 v Zagrebu bi zelo rad podprl zamisel, da bi se nam na naslednjem kongresu pridružili še antropologi. Morda ni docela primerno, da svečano otvoritev izrabljam za predloge, ki jih bosta morali obravnavati obe skupščini. Toda za resno in odgovorno izpeljavo svetovnega kongresa je predhodno združevanje vseh sil, ki bodo pri tej prireditvi neogibno udeleženi, več ko potrebno. Zato želim, da bi bil naš kongres v Rogaški Slatini prva, vendar pomembna etapa takega prizadevanja.

V ničemer ne bi rad prehitel delo kongresa, vendar moram že zdaj izraziti zadovoljstvo, da nam je za kongresno delo uspelo vnaprej pripraviti gradivo za teme o katerih bomo govorili, še zlasti pa za eno centralnih tem pogovora — Težnje v povojni jugoslovanski etnologiji in folkloristiki. Zelo sem vesel, da bomo o teh težnjah, ki smo jih povezali s 40. letnico Avnoja, govorili prav v Rogaški Slatini. Mislim, da je to dejstvo simbolično, kajti z območjem občine Šmarje pri Jelšah se pokriva spominski park Trebče. Tu je občina, v kateri se je rodila Titova mati, v Trebčah je Josip Broz kot otrok in še kasneje nekaj časa živel, obiskoval je šolo v Bistrici. V letih pred vojno se je sem vračal in imel pomembne politične sestanke, tukaj je delal. To pomeni, da je to območje nadvse intenzivno povezano s pripravami na revolucijo in na avnojsko Jugoslavijo.

In končno, za naše delo so potrebni določeni pogoji, med katerimi sta zbornik referatov in študijska ekskurzija itn. Rad bi se pridružil že izgovorjenim besedam, da smo glede tega našli pri gostiteljih in domačinih v Šmarjah, Rogaški Slatini in pri vodstvu spominskega parka vse razumevanje, kakršnega smo si lahko le želeli. Zato naj jim izrečem toplo zahvalao. S svojim delom, vezanim na to področje, se jim bomo skušali v času kongresa in po njem oddolžiti po svojih močeh.

Besede dr. Matjaža Kmecla, republiškega sekretarja za kulturo

Spoštovane tovarišice in tovariši, dragi gostje, dragi kolegi in prijatelji

Mislim, da je 1. skupni kongres jugoslovanskih etnologov in folkloristov pomemben dogodek. Že program izraža odprtost novih pogledov na obe stroki, kaže odpiranje novih obzorij, predvsem pa odpiranje obeh strok (ali obojne stroke) današnji družbeni stvarnosti oz. problemom, v katerih vsak dan živimo. Ker delam tudi na fakulteti, imam vsak dan priložnost videvati mlade rodove slovenskih etnologov, in moram reči, da zmeraj znova napravijo dober vtis s svojo strokovno agresivnostjo, ki pa je karseda simpatična zaradi svoje znanstvene radovednosti in organizacijskih sposobnosti. Prav zadnje dni sem si ogledal nekatere publikacije slovenske etnolo-